

**แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE
เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี**
**Guidelines to Promote Learning management Project of Smart ONIE
for Smart Farmerin Petchaburi Province.**

สุจิตา สังข์ประเสริฐ* จิตตรา มาคะผล*
Suchitta Sangprasert* Jittra Makapol*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*
Faculty of Education, Silpakorn University*

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณสมบัติและการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ บุคลากร กศน.จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 118 คน และกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับอำเภอ และ บุคลากร กศน. จำนวน 15 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากร กศน. จังหวัดเพชรบุรีมีความเข้าใจและความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ข้างต้นอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัญหา คือ มีภาระงานหลายด้านขาดความชำนาญเฉพาะด้านในการใช้เทคโนโลยี และมีอุปสรรคด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มเป้าหมาย และ 3) มีแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยการเลือกหลักสูตร การจัดหลักสูตร และออกแบบกิจกรรม โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน สามารถขยายผลและการปฏิบัติอย่างยั่งยืน ภายใต้นโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สามารถบริหารจัดการงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, Smart ONIE (บุคลากร กศน.), Smart Farmer (เกษตรกรปราดเปรื่อง)

Abstract

The purposes of this research were; 1) to study the qualifications and performance of personnel in learning management under the Smart ONIE project to create a Smart Farmer in Phetchaburi Province, 2) to study problems and needs to promote learning management under the Smart ONIE project to create a Smart Farmer in Phetchaburi Province, 3) to study guidelines to promote learning management According to the Smart ONIE project to create a Smart Farmer in Phetchaburi Province. The population and sample consisted of 1) 118 Phetchaburi Province personnel of NFE using the entire population and 2) The samples for the interview were district school administrators and 15 personnel using a specific selection method. The research

instruments were questionnaires and semi-structured interviews. The data were analyzed for mean, standard deviation, and content analysis.

Findings were as follows: 1. Personnel of NFE. Phetchaburi Province knowledge, understanding, and readiness in organizing activities according to the Smart ONIE project to create a Smart Farmer at a high level. 2. Personnel of NFE. Phetchaburi Province problem condition, There are many aspects of workload. Some lack the expertise, especially in the use of technology for project implementation. Farmers were not clear, cannot be done manually after the training, and the context in each area, diverse activities make it difficult to cause a shortfall between the organizers and the participants. And overlap with other organizers, including equipment, technology is not sufficient to meet the target. 3. Guidelines to promote learning management by the personnel of NFE. Should choose a course to be adopted, applied, and designed with community based activities to be able to expand and lead to sustainable implementation in accordance with the project guidelines and with the management network partners to achieve objectives and share knowledge. Under the policies of the government and each agency based on the needs and benefits of farmers.

Keywords: learning management, Smart ONIE, Smart Farmer

บทนำ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาทางการเกษตรของไทย มีหลักในการดำเนินงานจากนโยบายของ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยกำหนดนโยบายการพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer เพื่อให้เกษตรกรมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพ โดยนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีปฏิบัติที่ดีมาใช้พัฒนา รวมทั้ง มีการจัดการห่วงโซ่ของคุณภาพการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน และปริมาณตามความต้องการของตลาด และมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญจากนโยบายข้างต้นทำให้นโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศไทย กำหนด ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยงด้านการผลิต การตลาด และมีการกระจายรายได้ทั่วถึง มีความสามารถในการผลิต และการตลาด แก้าวสู่ผู้จัดการฟาร์มที่มีมืออาชีพ (Smart Farmer) (สำนักเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ , 2556)

สำนักงาน กศน. ได้จัดทำโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer เพื่อสร้างประชาชน ที่มีความรู้ด้านการเกษตรตามความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ในปีงบประมาณ 2561 ทำให้ประชาชนในพื้นที่ ที่มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. โดยประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมตามโครงการดังกล่าว มีความรู้ในเรื่อง Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2562 สำนักงาน กศน. มุ่งเน้นพัฒนา และทำให้เกิด Master Trainer โครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer และรวมถึงการจัดตั้ง Smart ONIE Learning Center ในทุกอำเภอ/เขต เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการเกษตร และมุ่งสู่การเป็น Smart Farmer ที่เหมาะสม

ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้จากความต้องการตามบริบทชุมชน ดังนั้น สำนักงาน กศน. มีบทบาทหน้าที่ให้บริการทางการศึกษา และเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายที่สนใจเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค เพื่อพัฒนาอาชีพทักษะชีวิต และพัฒนาสังคมและชุมชน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ โดยได้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer และเพื่อการพัฒนาต่อเนื่องให้เกษตรกรผู้ผ่านการอบรมสามารถไปขยายผลกับเกษตรกรอื่น ๆ ให้สามารถประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว มีความมั่นคงในอาชีพด้านการเกษตร มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร รวมทั้งเป็นแบบอย่างให้กับคนรุ่นหลัง ให้เกิดความรัก ห่วงแหนในอาชีพด้านการเกษตร จึงกำหนดให้มี โครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ปีงบประมาณ 2562 เพื่อจัดอบรมต่อยอดการพัฒนาให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ (Master Trainer) ให้สอดคล้องเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต่อไป (กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน., 2562)

กศน.จังหวัดเพชรบุรี รับนโยบายการบริหารจัดตั้ง Smart ONIE Learning Center ในทุกอำเภอ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้านการเกษตร พร้อมทั้งพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart Farmer ที่เหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้จากความต้องการตามบริบทชุมชน พร้อมทั้งดำเนินงานในการจัดทำโครงการดังกล่าว มีผลเป็นไปตามนโยบาย ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคที่ตามมาหลักจากการจัด คือ 1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่สามารถรับการอบรมได้ครบเต็มเวลา เนื่องจากติดภาระงานต่างๆ และภารกิจด้านอาชีพ 2. บุคลากรของ กศน. ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในคุณสมบัติของการเป็น Smart ONIE จึงทำให้ประสิทธิภาพในภาพรวมของการจัดโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขความสำเร็จ 3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ยังไม่สอดคล้องตรงต่อความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการ (สรุปผลการดำเนินงานโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer กศน.จังหวัดเพชรบุรี, 2561)

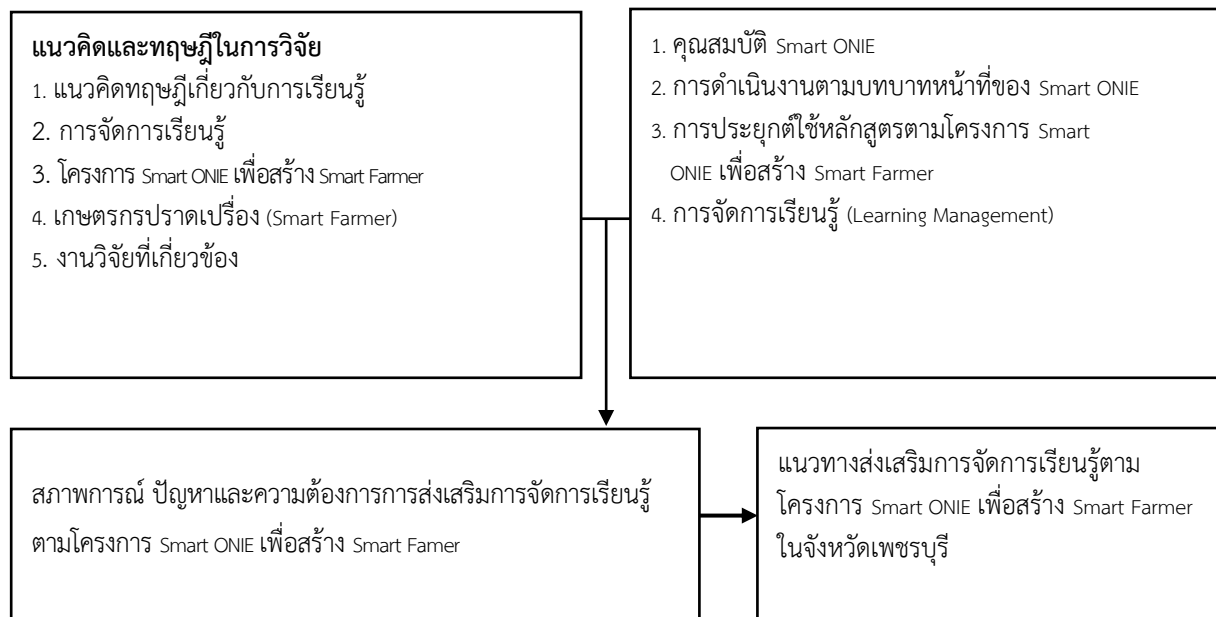
เนื่องจากการจัดโครงการดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมจากบุคลากรของ กศน. ซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมขับเคลื่อนเพื่อให้ตอบสนองตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีกระบวนการในการดำเนินการ และแนวทางในการบริหารจัดการที่ชัดเจน รวมทั้งยังส่งผลให้ตัวเกษตรกร หน่วยงานส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นเกิดความเข้าใจ ตระหนักและเห็นความสำคัญ ทำให้เกิดผลคือ มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป จากข้อมูลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติและการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาสภาพการณ์ ปัญหา ความต้องการการจัดการเรียนรู้ของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการเรียนรู้ของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ตามแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย (Research Design) เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยศึกษาบุคลากรของ กศน. มีความรู้ ความเข้าใจ มีคุณสมบัติ ตรงตาม Smart ONIE ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการการจัดการเรียนรู้ของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในจังหวัดเพชรบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ดังนี้

2.1 ประชากรในการตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากร กศน. จังหวัดเพชรบุรี ที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ได้แก่ ครูอาสาสมัคร ครู กศน.ตำบล ครู ศรช. จำนวน 118 คน ซึ่งใช้ประชากรทั้งหมดในการตอบแบบสอบถาม

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 ผู้บริหารระดับอำเภอ คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 2 คน

2.2.2 บุคลากร กศน. คือ 1) ครูอาสาสมัคร กศน. จำนวน 2 คน 2) ครู กศน.ตำบล จำนวน 3 คน 3) ครู ศรช. จำนวน 1 คน 4) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จำนวน 6 คน และ 5) เกษตรอำเภอ จำนวน 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 13 คน

3. เครื่องมือในการวิจัย (Research tools) มีดังนี้

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับคุณวุฒิการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นด้านคุณสมบัติ และการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นสภาพการณ์ ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสูตรจากโครงการ Smart ONIE

3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน กศน. จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 ฉบับ เพื่อทำการสัมภาษณ์ความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้จากแบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

โดยเครื่องมือในการวิจัยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาหรือ IOC (Index of item objective congruence) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วเตรียมการเพื่อเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแนวทางส่งเสริมจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer โดยใช้แบบสอบถามกับครูอาสาสมัคร กศน. ครู กศน.ตำบล และ ครู ศรช. จำนวน 118 คน

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกโดยการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงาน กศน. ในโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer เพื่อเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จำนวน 15 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณการโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1981:182) และแนวทางส่งเสริมจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer โดยการหาค่าการแจกแจงความถี่

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณสมบัติและการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ดังแสดงในตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาคุณสมบัติของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

คุณสมบัติของ Smart ONIE	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1. คุณสมบัติทั่วไป	4.13	.60	มาก	4.12	.70	มาก
2. คุณสมบัติเฉพาะ	3.99	.63	มาก	4.06	.61	มาก
รวม	4.07	.62	มาก	4.09	.66	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันคุณสมบัติของการเป็น Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.07, S.D.=.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะอยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คุณสมบัติทั่วไป ($\bar{X}$ =4.13, S.D.=.60) และ ลำดับที่ 2 คุณสมบัติเฉพาะ ($\bar{X}$ =3.99, S.D.=.63)

สำหรับความต้องการที่มีต่อคุณสมบัติของการเป็น Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.09, S.D.=.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะอยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 คุณสมบัติทั่วไป ($\bar{X}$ =4.12, S.D.=.70) และ ลำดับที่ 2 คุณสมบัติเฉพาะ ($\bar{X}$ =4.06, S.D.=.61)

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความคิดเห็น
1. การสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและจัดหากลุ่มเป้าหมายในการอบรมเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) และเกษตรกรต้นแบบ (Master Trainer)	3.87	.65	มาก	3.89	.79	มาก
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้	3.89	.56	มาก	3.99	.57	มาก
3. การจัดการเรียนรู้	3.91	.67	มาก	3.90	.71	มาก
4. การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.83	.60	มาก	3.88	.64	มาก
รวม	3.89	.63	มาก	3.92	.70	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1) การจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้ ลำดับที่ 3) การสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและจัดหากลุ่มเป้าหมายในการอบรมเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) และเกษตรกรต้นแบบ (Master Trainer) และลำดับที่ 4) การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับความต้องการที่มีต่อการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.=.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะอยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทุกบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.57) ลำดับที่ 2) การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.90$, S.D.=.71) ลำดับที่ 3) การสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและจัดหากลุ่มเป้าหมายในการอบรมเกษตรกรปราชญ์ (Smart Farmer) และเกษตรกรต้นแบบ (Master Trainer) ($\bar{X}=4.06$, S.D.=.61) และลำดับที่ 4) การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.88$, S.D.=.64)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาศภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

การจัดการเรียนรู้ตาม โครงการ Smart ONIE	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความ คิดเห็น	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1. ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE	4.07	.62	มาก	4.09	.66	มาก
2. ด้านการดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ของ Smart ONIE	3.89	.63	มาก	3.92	.70	มาก
3. ด้านการประยุกต์ใช้แนวทาง หรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง	3.87	.74	มาก	3.94	.63	มาก
รวม	3.93	.64	มาก	3.97	.68	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D.=.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านคุณสมบัติของ

Smart ONIE ($\bar{X}=4.07$, S.D.=.62) ลำดับที่ 2 ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE ($\bar{X}=3.89$, S.D.=.63) และลำดับที่ 3 ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.87$, S.D.=.74)

สำหรับความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D.=.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE ($\bar{X}=4.09$, S.D.=.66) ลำดับที่ 2 ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE ($\bar{X}=3.92$, S.D.=.70) และลำดับที่ 3 ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.94$, S.D.=.63)

จะเห็นได้ว่าสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมมีค่าใกล้เคียงกันมากแล้วนั้น ยังพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องของความต้องการของ Smart ONIE ในด้านการดำเนินงาน และด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรมากกว่าสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากร กศน. ที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวมีต้องการในเรื่องของการนำนวัตกรรมรวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อมาพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการบริหารจัดการงานให้บรรลุเป้าหมาย และให้สอดคล้องกับยุค 4.0

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี สามารถสรุปได้ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการส่งเสริม
ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE บุคลากร กศน. (Smart ONIE)	1. พบว่า ควรมีการอบรมก่อนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความรู้ และความพร้อมสำหรับโครงการ 2. พบว่า ควรมีความชำนาญสามารถเผยแพร่ มีเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เล็งเห็นความคุ้มค่าที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการ 3. พบว่า ควรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการในการช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ เรื่องเกษตร 4. พบว่า ควรมีความสามารถบริหารจัดการงานให้บรรลุเกิดประสิทธิภาพ และประสานงานกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายได้
ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE	1. พบว่า ควรมีการสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและกลุ่มเป้าหมาย 2. พบว่า ควรมีการกำหนดหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้ 3. พบว่า การจัดการเรียนรู้ควรเชิญภาคีเครือข่ายที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการเกษตรมาถ่ายทอดความรู้ 4. พบว่า ควรมีการติดตามและประเมินผล 5. พบว่า ควรมีการประสานงานกับวิทยากรที่มาถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องตรงต่อหลักสูตรกับความต้องการ 6. พบว่า ควรพาไปศึกษาดูงานจากสถานที่จริง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการส่งเสริม
	7. พบว่า ควรอบรมกลุ่มเป้าหมายเดิมเป็นการต่อยอดความรู้ 8. พบว่า ควรมีการรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนางานในโอกาสต่อไป
ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง	1. พบว่า ควรนำแนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ไปใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องหรืองานด้านอื่น ๆ 2. พบว่า ควรมีการรวบรวมการในการจัดหลักสูตร ออกแบบกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน สามารถขยายผลและการปฏิบัติอย่างยั่งยืน ตามแนวทางของโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาคุณสมบัติและการดำเนินงานของบุคลากร กศน. ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ ดังนี้

1.1 ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE พบว่า บุคลากร กศน. ที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ทางวิชาการ มีความเข้าใจในนโยบาย การบริหารจัดการงาน/โครงการ มีทักษะ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่ดี สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพ ควรเป็นผู้มีสัมพันธภาพอันดี เป็นนักสำรวจ นักสังเกต รวมทั้งเป็นนักพัฒนา มีการทำงานแบบการประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปด้วย สามารถประสานงานกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย และต้องมีความรักเกศตรกรเหมือนญาติ มุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1.2 ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE พบว่า บุคลากรของ กศน. ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ที่ กศน. กำหนด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ

1.2.1 ด้านการสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและกลุ่มเป้าหมาย การสำรวจข้อมูลชุมชน ผู้สำรวจส่วนมากมักไม่เข้าถึงชุมชนในเชิงลึก มักใช้วิธีสอบถามจากผู้นำชุมชน ศึกษาจากสภาพรวม ดังนั้นข้อมูลที่ได้มาจึงไม่ตรงตามเป้าหมายของโครงการ ดังนั้นการสำรวจข้อมูลต้องเข้าถึงชุมชนและตัวเกษตรกรโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างแท้จริง สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อวางแผนพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการต่อไป

1.2.2 ด้านการกำหนดหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดหลักสูตร ควรดำเนินการศึกษา/ค้นคว้า/หรือจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบโดยคำนึงถึงประโยชน์การนำไปใช้ได้จริงของชุมชน และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโครงการ ประชุมปรึกษาหารือปรับหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับบริบทของ กศน.อำเภอ

1.2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายส่วนมากจะเชิญภาคีเครือข่ายที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ มาถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนพัฒนาพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมเป็นการอบรมรับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่เกษตรกรอำเภอ เกษตรกรตัวอย่างของอำเภอ และเสวนาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในงานเกษตร

1.2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ในการติดตามและประเมินผลดำเนินกิจกรรม สำนักงาน กศน. ได้จัดทำแบบนิเทศติดตามการดำเนินกิจกรรมของแต่ละหลักสูตรเป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งการติดตามและประเมินผลสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น 1) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน 2) ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ ด้วยการซักถาม ทดสอบและปฏิบัติ และ 3) ประเมินชิ้นงานด้วยผลงานที่ปฏิบัติ

1.2.5 ด้านอื่น ๆ เช่น 1) ด้านการสรุป/รายงานผลการดำเนินงาน มีการรายงานรวบรวมข้อมูลในทุก ๆ ด้านไว้ จัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง/แก้ไข พัฒนางานในโอกาสต่อไป และ 2) ด้านวิทยากร ประสานงานวิทยากร ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม เป็นต้น

1.3 ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พบว่า บุคลากรของ กศน. นำแนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ไปใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องหรืองานด้านอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามแนวทางและขั้นตอนที่สำนักงาน กศน. กำหนด

2. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ ดังนี้

2.1 ปัญหาอุปสรรคด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE พบว่า บุคลากรของ กศน. (Smart ONIE) มีภาระงานหลายด้าน มีเวลาน้อย บางคนยังไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตัวเอง และไม่ยอมรับความรู้กระบวนการใหม่ ๆ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ จึงทำให้ขาดความชำนาญเฉพาะด้านในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินการจัดโครงการ ปัญหาจึงส่งผลต่อเกษตรกรเกิดความไม่ชัดเจนไม่ตรงจุดที่ต้องการ ตัวเกษตรกรยังไม่สามารถดำเนินการเองได้หลังจากการอบรม เพราะตัวเกษตรกรไม่มีความเชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยีทุกคน และมีการทำงานที่ทับซ้อนระหว่าง กศน. กับ สำนักงานเกษตร

2.2 ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE พบว่า เกษตรกรมีความหลากหลายในแต่ละพื้นที่ ทำให้การรวมกลุ่มจัดกิจกรรมหรือทำงานร่วมกันค่อนข้างยาก วันเวลาในการจัดกิจกรรมไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความไม่พร้อมระหว่างผู้จัดโครงการกับผู้ร่วมโครงการ ขาดการสื่อสารระหว่างกลุ่ม การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บางคนไม่ได้ใช้โทรศัพท์แบบ Smart phone ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจเพราะเป็นโครงการซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น และเรื่องงบประมาณ

2.3 ปัญหาอุปสรรคด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในกาจัดการศึกษาต่อเนื่อง พบว่า ต้องดำเนินการจัดตามนโยบายของกระทรวง และ กศน. แต่ยังไม่มีความเข้าใจในหลักสูตรทำให้เกิดความผิดพลาดในการจัดกิจกรรมบางหลักสูตร มีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มเป้าหมาย

3. ศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE บุคลากร กศน. (Smart ONIE) ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ คือ ควรมีการอบรมก่อนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความรู้ และความพร้อมสำหรับโครงการ มีความชำนาญสามารถเผยแพร่ และมีเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เล็งเห็นความคุ้มค่าที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อตอบสนองความต้องการในการช่วยลดเวลาในการเรียนรู้ เรื่องเกษตร และสามารถบริหารจัดการงานให้บรรลุเกิดประสิทธิภาพและประสานงานกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายได้

3.2 ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ คือ ควรมีการสำรวจข้อมูลชุมชนด้านการเกษตรและกลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดหลักสูตร/กิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ควรเชิญภาคีเครือข่ายที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการเกษตรมาถ่ายทอดความรู้ มีการติดตามและประเมินผล มีการประสานงานกับวิทยากรที่มาถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องตรงต่อหลักสูตรกับความต้องการ ควรพาไปศึกษาดูงานจากสถานที่จริง ควรอบรมกลุ่มเป้าหมายเดิมเป็นการต่อยอดความรู้ และควรมีการรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานในอนาคตต่อไป

3.3 ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ คือ ควรนำแนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ไปใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องหรืองานด้านอื่น ๆ และมีกระบวนการในการจัดหลักสูตร ออกแบบกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน สามารถขยายผลและการปฏิบัติอย่างยั่งยืนตามแนวทางของโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นสมบัติและการดำเนินงานของบุคลากร กศน. สภาพปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรพรรณ พิงเพราะ (2561) ที่ได้ศึกษาการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมสู่ Smart Farmer กรณีศึกษา : กศน.อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเป็นแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมสู่ Smart Farmer เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมสู่ Smart Farmer ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยใช้ทฤษฎีระบบ (System Theory) มาเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมสู่ Smart Farmer ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตร และเนื้อหา 3) ด้านผู้สอน 4) ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านสื่อ และแหล่งเรียนรู้ และ 6) ด้านการ วัดผลและประเมินผล และการศึกษาค้นครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE 2) ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE และ 3) ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

1. ด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE พบว่าสภาพปัจจุบันของบุคลากร กศน. มีจุดแข็งในเรื่องทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และทักษะในการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี และสิ่งที่ต้องการให้เพิ่มเติมในเรื่องของการนำนวัตกรรมรวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อมาพัฒนาให้มี

ประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการงานให้บรรลุเป้าหมาย และให้สอดคล้องกับยุค 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิพล ทองคำ, พิชัย ทองดีเลิศ และสาวิตรี รังสิภัทร์ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเป็น Smart Farmer ของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับ Smart Farmer พบว่าในภาพรวมเกษตรกรความรู้เกี่ยวกับ Smart Farmer อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้เข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็น Smart Farmer อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการและคุณสมบัติของ Smart Farmer เป็นอย่างดีแต่เกษตรกรขาดแรงจูงใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานเกษตรเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็น Smart Farmer เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าประโยชน์ที่จะได้รับการจากการเป็น Smart Farmer ยังไม่เห็นผลที่ชัดเจน

2. ด้านการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE พบว่าบุคลากร กศน. ต้องการให้ความสำคัญคุณภาพสินค้า ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความภาคภูมิใจความรักและห่วงใยในการเป็นเกษตรกรให้คนรุ่นต่อไป รวมถึงการติดตามผลของผู้เข้ารับการอบรมและหลังจากการอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ พุทธิมีผล, พิชัย ทองดีเลิศ และสาวิตรี รังสิภัทร์ (2558) ที่ได้ศึกษาบทบาทของ Existing Smart Farmer ตามการรับรู้ของเกษตรกร Existing Smart Farmer เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร และผู้นำชุมชน ในอำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก พบว่าระดับการรับรู้บทบาทของ Existing Smart Farmer ในครั้งที่ 1 ด้านการมีความรู้ที่ทำอยู่ ด้านการมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ด้านการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด ด้านการตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ด้านการมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกรของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้นำชุมชนมีการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด และในครั้งที่ 2 ระดับการรับรู้ของเกษตรกรและผู้นำชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งระดับการรับรู้ทั้งสองครั้งมีความสอดคล้องกัน ส่วนปัญหาของ Existing Smart Farmer คือ ขาดความสนใจในการเป็น Existing Smart Farmer และอายุที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร Existing Smart Farmer ทำให้การรับรู้ลดลง

3. ด้านการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พบว่าบุคลากร กศน. มีความต้องการในเรื่องการนำหลักสูตรมาบูรณาการในโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าปัจจุบันที่เป็นอยู่ในขณะนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิติ พึ่งเพียร (2554) ที่ได้ศึกษาความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง พบว่าควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ ควรจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการ จัดกิจกรรมการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้ จัดให้มีระบบการให้คำปรึกษา การบริการเพื่อแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการศึกษาต่อเนื่อง เรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างด้านสุขภาพ สุขอนามัย และสุขนิสัยที่ดี และกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีในชีวิตประจำวัน เรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ควรจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะอาชีพใหม่ๆ แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการฝึกทักษะอาชีพเกี่ยวกับงานประดิษฐ์ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว

ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี จากการการสัมภาษณ์ สอดคล้องกันในแต่ละด้าน ดังนี้

1. มีแนวทางการส่งเสริมทางด้านคุณสมบัติของ Smart ONIE บุคลากรต้องสามารถบริหารจัดการงานให้บรรลุเกิดประสิทธิภาพ และประสานงานกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นทักษะ และประโยชน์ต่อตัวเกษตรกรเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายยิ่งศักดิ์ ไกรพิณิจ (2561) ที่ได้ศึกษา โปรแกรมการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรปราดเปรื่องของนักศึกษาอาชีวเกษตร ผลการวิจัย พบว่า ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรปราดเปรื่องมี 10 ทักษะ (R WIT TEAM 2C) คือ ทักษะการจัดการ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการประสานงาน ทักษะความไว้วางใจ ทักษะผู้นำความคิด ทักษะด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านสุขภาวะ ทักษะด้านความรับผิดชอบ การเสริมสร้างพลังอำนาจ และ ความกล้าเสี่ยง โดยทักษะของผู้ประกอบการเกษตรปราดเปรื่องที่มีเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการเกษตรทั่วไป คือ ทักษะผู้นำความคิด และการเสริมสร้างพลังอำนาจ

2. มีแนวทางการส่งเสริมทางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ Smart ONIE ควรมีการสำรวจ ข้อมูลต้องเข้าถึงชุมชนและตัวเกษตรกรโดยตรง จัดเวทีเพื่อค้นหาเกษตรกรที่ต้องการ จัดทำหลักสูตร ปรับหลักสูตร เพื่อเป็นหลักสูตรกลาง และตรงตามความต้องการเพื่อสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีการประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานในโอกาสต่อไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณดี สุทธิ นรกร (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางในการประสานความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกร ใน ภาคเกษตรกรรมตามโครงการ Smart Officer และ Smart Farmer พบว่าแนวทางในการส่งเสริมผู้ปฏิบัติงาน การเกษตรขององค์กรภาครัฐเพื่อสนับสนุน เกษตรกรให้มีความเข้มแข็งในอาชีพคือ การยกระดับความรู้ในเรื่อง เทคนิคการผลิตในภาคเกษตรกรรม การ สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร รวมถึงการตลาดและการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้สามารถสนับสนุนความรู้ที่ ตรงกับความต้องการของเกษตรกร โดยกำหนดเป็นหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่ตรงตาม ความต้องการของเกษตรกรและผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนเกษตรกร อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับแนวทางสำคัญใน การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานและเกษตรกรเพื่อ สร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรคือ การยกระดับความรู้ของผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ของเกษตรกร จะเป็นแนวทางสำคัญในการ สนับสนุนปฏิบัติการทางวิชาชีพของเกษตรกรด้วยความรู้ลึกของการ มีเพื่อนคู่คิดและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

3. มีแนวทางการส่งเสริมทางการประยุกต์ใช้แนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ควรนำแนวทางหรือหลักสูตรตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ไปใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องหรืองานด้านอื่น ๆ โดยเลือกหลักสูตร เนื้อหา ที่สอดคล้อง ตรงตามนโยบาย ของ กศน. รวมทั้งกระบวนการในการจัดหลักสูตร ออกแบบกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน สามารถ ขยายผลและการปฏิบัติอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรพลย์ เอี่ยมอาภรณ์, บำเพ็ญ เขียวหวาน, เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2558) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการ เกษตร เขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเกษตรกรรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายโดยมีการติดต่อ กันทาง Line มากที่สุด เกิดความภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรเกิดเพื่อนร่วมอุดมการณ์และมีเจตคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ แนวทางเพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ 1) ด้านหลักสูตรการอบรม ควรมีการปรับกระบวนการทัศนสร้างแรงจูงใจ เพิ่ม ความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต 2) ด้านการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรการผลักดันให้เกษตรกรมีการเสนอความ

คิดเห็น 3) การเชื่อมโยง เครือข่ายผ่านทาง Social media การจัดตลาดนัดจำหน่ายสินค้า และ 4) ด้านอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ ปัจจัยด้านการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีข้อค้นพบที่สามารถกำหนดเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ภาครัฐและผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาและให้ความสำคัญเรื่องการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะความพร้อมในการเรียนรู้ของบุคลากรของ กศน.

1.2 ภาครัฐและผู้บริหารหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร กศน. จากผลการศึกษาเรื่องส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer

1.3 ผู้ปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร กศน. และการพัฒนาบุคลากร กศน. ควรพิจารณาและให้ความสำคัญเรื่องส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer ในจังหวัดเพชรบุรี

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) หรือทดลองแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer จังหวัดเพชรบุรี และยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิตให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์(2556). **คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการดำเนินงานในระยะเริ่มต้น**. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.opsmoac.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7293.
- กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน., (2562). **แนวทางการบริหารจัดการโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer สำนักงาน กศน. ปีงบประมาณ 2562 : สำนักงาน กศน.**
- จิราภรณ์ พุทธิมีผล, พิชัย ทองดีเลิศ และสาวิตรี รังสิภัทร์. **บทบาทของ Existing Smart Farmer ตามการรับรู้ของเกษตรกร Existing Smart Farmer เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร และผู้นำชุมชน ในอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก**. การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ครั้งที่ 5, 2558. เข้าถึงได้จาก https://www.stou.ac.th/thai/grad_std/Masters/%E0%B8%9D%E0%B8%AA%E0%B8%AA/research/5nd/FullPaper/ST/Oral/O-ST%20017.pdf.

- ธิตี พึ่งเพียร. (2554). ความต้องการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนเทศบาลตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พชรพลย์ เอี่ยมอาภรณ์. (2557). แนวทางการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ยิ่งศักดิ์ ไกรพิณีจ. (2561). โปรแกรมการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร ปราดเปรื่องของนักศึกษาอาชีพเกษตร. ปรัญญาดุขฎิบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณดี สุทธินรากร. (2559). แนวทางในการประสานความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรในภาคเกษตรกรรมตามโครงการ Smart Officer และ Smart Farmer. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2559.
- สำนักงาน กศน. จังหวัดเพชรบุรี. (2561). สรุปผลการดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561. เพชรบุรี: สำนักงาน กศน. จังหวัดเพชรบุรี.
- อภิพล ทองคำ, พิชัย ทองดีเลิศ, สาวิตรี รังสิภัทร์. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการเป็น Smart Farmer ของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. แก่นเกษตร 46 (2):333-342. ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรวรรณ พึ่งเพราะ. (2561). การศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมสู่ Smart Farmer กรณีศึกษา : กศน.อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. ส่วนวิจัยและพัฒนา สถาบันพัฒนาการศึกษาสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ.